

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Anys XII

Reus Diumenge 19 de Desembre de 1897

Núm. 2.4317

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. 1.000 pess.

en provincies trimestre. 350 pess.

Extranger y Ultramar 3.500 pess.

Anuari, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

Sala Administració d'aquest diari y en les principals

Hibellerias d'aquesta ciutat y de fora.

En Barcelona, litografia Mallorfe, carrer Juncosa, 8.

No's retornin los originals encara que no s'ubiquin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna,

CEPS AMERICANS

MALALTÍAS DELS ULLS

L'oculista de Tarragona D. J. MIRO accedint gustós á las peticions de sos numerosos clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 a 5 de la tarde. Consulta: Arrabal Santa Anna, número 1, pls primer, canto cada el carrer Mouterols.

Los demés dias en son gabinet de TARRAGONA, de 10 a 12 del matí y de 3 a 5 de la tarde.

Tos Desapareix ràpidament usant lo XEROP SERRA

Tos FARMACIA SERRA

CREMA LÀCTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M. Iltre. Acadèmia Mèdica Farmacèutica de Barcelona.

Dipòsit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80

REUS

Vinyas Americanas

Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona) Barrets y estolas en vanya, 22 milions. — Preus reduits y autenticitat garantizada. Cinch milions d'estolas, y un milió de barrets.

SECCIÓ DOCTRINAL

Culpables y desenganyats

!Com cambian los temps! Tres anys enrera, quan començava la guerra de Cuba, y més tard quan aquella estava més encesa que mai, aquell que publicament

La que paga més contribució de la província

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

I HORT DE PAU ABELLO tocant à la carretera de Tarragona

Arrelats molt superiors. — Preus ventajosos. — Autènticitat garantida

Per tractar en lo mateix hort o carrer primer del Roser n. 4.

los que sentian perdres en l'espai sos cruts de pau, pau y sempre pau entre germans d'un mateix Estat? Eram... nosaltres, los catalanistes que avuy ab fonda tristesa enssems que orgullosos y elegants, veiem com las nostres prediccions, los nostres desitjos, las nostres aspiracions, acaban d'obtenir lo fello de la experiençia, de la rahó y de la justicia.

Cobja es autònoma y la immensa majoria dels espanyols, los mateixos culpables de que la guerra tirés avant, diuhen avuy ja completement desenganyats; si ab la autonomia se creu que s'acabarà més prompte la guerra i perque no se donava de bon principi que poser s'haguera estalvia? Això en precisament lo que deyam, y ellavors no s'ens escoltava, pero que l' temps ha vingut a confirmarho.

L'autonomia es un cop gros que s'dona a la insurrecció, puig que ab ella se desarma moralment als Estats Units, shont aquelle hi troba més spoyo y s'dona satisfacció al poble cubà de poguerse governar a si mateix. Tant, no obstant, bon ric massa tant ha vingut pera produhir los bons resultats que de sa implantació se ns esperen. De bon principi estem segurs que hegen sigut majors y de mes durada, hauriam demostrat quan menos que la concediam lliure y spontaneament, hauriam sigut generosos, mentres que avuy sols s'ha donat per la imposicio de las circunstancies, per forsa pera evitar danys majors. L'orgull nacional que tant alt se volia posar pels patrioters, ha baixat fins a tocar terra; lo lleó brau y terrible que ab las grapas se volia menjar mitj mon, com aixis se nos l'pintava, i pobrell avuy jau abatut ab la melena tota plorosa: consecuencias de la conducta seguida per un poble esbojarrat que s'deixa portar més pels cruts dels baladriars que no pels pensaments de cervells ben equilibrats. Ara que ha arribat la hora del desengany i se vol major descredit de la politica seguida fins ara, se vol tonteria mes grossa que l'havernos estat atabalant ab la insípida marxa de Càdiz?

Y no hi ha que culpar particularment a ningú, ni a governants ni a governats, puig que tots hi ténen lo seu tant corresponent y tots avuy son dels desenganyats.

¿Que feren los governants sino deixarse portar per la corrent del poble, que s'ha de confessar era partida de la guerra, y quest sino seguir los determinis d'aquells també partidaris de derramar la última gota de sangre y gastar la última peseta? lluita de ideas y desitjos entre ab dues parts, teren que la minoria no fos escoltada, y en aquest com en molts d'altres cassos s'ha demostrat bé que no sempre la mejoria te rahó.

Si'n Cánoves hagués sigut un verdader home d'estat, sabent com li constava lo deplorable estat de la històraca espanyola y la opinó de la immensa majoria dels cubans del tot contraris d'Espanya, avans d'empenydrer una guerra llarga y de difficult acabament comptant ab la experiençia de l'altra, a bon segur s'hauria opositat a la corrent y obrant ab verdadera previsió, que no tingué, d'un modo ó altre, s'haguera acabat la guerra ó ni tant sols s'hauria començat.

Los verdaders homes d'estat, viuen per sobre dels demés, tenen més bon cop d'ull y s'preparan preveient lo que ha de succeir tentant de com en se mal. En Bismarck, molt avans de lograr la formació

del gran imperi alemany, quan preparava los plans que l'havien de conduir al èxit, no compresos pels demés, tingué d'arrastrar ab la impopularitat mes gran en son país, essent derrotat per dues vegadas pel Reichstag que fou disolt altres tantas pero Guillerm, allavors tan sols rey de Prussia, jugantse la corona, apoya á son ministre perque coneixia los plans que el cap d'alguns anys pogué veure realisats coronantse Emperador de Alemanya. Lo mateix Cánovas en la célebre cuestió de las Corolines, sapigué sobre posarre als crits dels que l'empenyian á la guerra, y cayent de moment en la impopularitat, salvà pen aquelles circumstancies la Espanya d'un segur cataclisme.

Quan volia, donchs tenir genit y pit pera dir que no, encara que tothom digués que sí; mes en la cuestió de Cuba, no obrá de la mateixa manera, següint l'empenta que li donaven.

Fou un dels mes grans culpables, y la història no'l perdonara pas. Avants de morir, ja era un dels desenganyats.

Las classes ricas, com perdudes d'esma res han fet, contemplant únicament com s'embarcaven millers y millers d'homes sens preverre que una gran part tornarien ab la salut perduda y los hi faltarian los medis pera la subsistencia. Sols se mostraren patriotas quan los hi demanaren diners pera seguir la guerra, deixantlos encare ab un set per cent de beneficis. Si sos fills haguessin begut d'anarhi y no haguessin tingut los medis pera evitarlo, creyem que haurian aixecat lo crit al cel demandant la pau.

Ah egoistes! Vostre desengany d'avuy no minva pas la culpa d'ahir.

Los comerciants, los fabricants granaits, la classe mitja en general; està clar, també podian lluirar als fills y anavan fent son negocí: vinga donchs, guerra. Ara, ara quan han vist que se'ls hi tocaria la butxaca; ara quan s'es parlat d'autonomia arancelaria, s'han aixecat com un sol home cridant en contra. ¡A que tristes reflexions se presta aixó! Mentre los altres evan á morir, res, quieta ó emprenyenthó per que hi anessin; quan han vist que hi podrian portar algun perjudici, allavors son ells. Si de bonas á primeras haguessen sigut previsors, haurian demanat un arreglo que 'ls n'hauria resultat molt més beneficis que 'l d'ara. Son egoisme los ha portat á esser culpables y molt culpables de la continuació de la guerra. En mal hora les hi ha vingut lo desengany.

Qui tot ho vol tot ho pert.

Lo poble baix, lo pobre poble, la carn de canó, á tot s'ha avingut. L'hem vist revolucionar per qualsevol futesa, barallarse per qualsevol ximpleris; y en aquesta ocasió tant trascendental per ells s'ha mostrat docil com un anyell, potser perquè també participava de las ideas dels que l'atíavan á la lluya y afegeian llenya al foc. No 'l volém criticar tant perque es mes irresponsable de sos actes, pero també li cap bastent de culpa.

Ho hem dit. Sols una minoria tenia rebò y professional lo que succeiria. La majoria es la culpable y la desenganyada. Si aquest desengany servís de llissó, menos mal; pero temen que 'ls diaris patrioters que tant sovint perdren la memoria, sempre que 'ls convinça tornaran á seguir pels mals endurrials y engatuzar altra vegada al poble.

En Romero Robledo calificó de fet lo mes nefast que registrara lo sngle dinou, lo dia que 's firma'l decret d'autonomia de Cuba. Nosaltres lo califiquem mols al revés perque obra un perfido que ha d'esser de benhauranse per las antigues nacionalitats espanyolas.

Som llògichs. Autonomistas á Catalunya també ho som pera Cuba, Puerto-Rico, y demés regions espanyolas.

Canet de Mar, 1 Desembre 1897.

M. SERRA Y FONT.

—

Alfons Daudet

Acaba de morir á Paris, lo gran escriptor francés N' Alfons Daudet. Era un geni de la literatura y 'l mon enter deu plorar en ell la pèrdua d'un de sos fils mes grans y que mes l'han bonrat.

La vida de Alfons Daudet es trista y poética al mateix temps, com casi totas las seves obres.

Fill de Nimes, ciutat provençal, situada en mitj d'una naturalesa explendent y enllumenada per un sol esplendorós brillant en el cel blavissim, aprengué de petit à admirar y à cantar la naturalesa, pero se infestà transcurria trista y plena de soletat en sa pobreza, y los treballs estaven imprègnats d'una tristesa dolça que arribava al cor.

Desitjant sortir d'aquell penós estat en que vivia, en Daudet agafà totes ses poesies, (que allavoras no havia fet mes que versos) y marxà cap á París, ahont tenia un germà, y arribà a la gran ciutat sense un dinar, donentse per complet en mans del seu germà, que ab prou fonyas guanyava per ell.

Grans y terribles devian ser los treballs que 'l jove passà á París, quan ell mateix confessà en sus memòries que mes d'una volta pensà en suicidarse.

Per fi trobà un editor que li publicà son primer tomo de poesies, titulat «Les Amoureuses», y en Daudet fou célebre desde aquell dia.

Desde allavoras Alfons Daudet ha vingut escrivint y publicant incessantment, si bé dedicantse exclusivament á la prosa. En aquesta lluya, en mitj de aquella ciutat de la intel·ligència, en Daudet ha escalat lo primer lloc, s'ha vist proclamat lo primer literat de França, especialment en la novel·la y 'l cuento.

Son molts que posan en Zola per sobre d'en Daudet Los que tal diuen, desconeixen lo verdader fi de la literatura. En Zola produxeix mes, te mes vigor, vi·gor brutal, y sos assumptos son purament d'actualitat y de gran trascendència, y per això son nom són més, es mes legit y més estimat y combatut. Pero en Daudet era més artista que 'n Zola. Era més naturalista, perquè de la naturalesa describia y cantava sols las coses nobles y bellas, cubrint ab un vel de desprecí y dampnificació tot lo baix y repugnant. Llegint ses obres se sent l'olor de la naturalesa; llegint las d'en Zola, sols se sent la pudor. En Daudet era l'escriptor realista de la bellesa per excel·lència, lo primer de França y del mon enter.

Avuy ja no es. Venerem sa memoria.
JOSEPH ALADERN.

ARTS Y LLETRAS

La illa dels pardals

(TROBALLA EN LO SENAY)

En aquella època no patia jo encara de reuma, y durant sis mesos del any treballava en la meva llanxa. Era á deu lleguas riu demunt de París, en un precios recolze del Sena, un Sena de província, campestre y nou, invadit de canyes, d'iris, de nenúfars; un Sena que arrastrava manats d'herbas y arrels, en los quals se posavan, se deixaven anar per la corrent, los aucelets cansats de volar. A una y altra vora, sembrats de blat y vinyes; aquí y allà salpicades, algunes isletas plenes de verdura, la «illa dels empedradors», la «illa dels pardals», molt petiteta, verdader ram de joncs y de plantas acuáticas, la qual havia jo convertit en lo meu punt d'escala predilecta. Empenyia jo ma barquetà entre 'ls joncs, y quan havia acabat lo balanceig de las canyes, formavan aquestas una pareta tancada derrera meu, un port d'agua claríssima, resguardat de la ombra d'un salze, que 'm servia de gabinet de treball, ab dos remes encreuhats per pupitre.

M'agradava aquell olor á riu, lo petit soroll produgit per los insectes fregant ab las canyes, lo murmurieig de las fullas agitadas per lo vent, tota aquella agitació misteriosa, infinita, que 'l silenci del home desperta en la naturalesa. ¡Qué felís lo fá á un aqueix silenci! ¡Cóm tranquilisa! Ma illa estava més poblada que París. Sentia jo cassarre sobre las herbas, perseguirre los aucells, y sacudir las alas, mulladas en lo riu. No 'ls hi donava cuidado ma presència, ó 'm prenian per un arbust. Las monjetas de manto negre se 'm passegaven per lo nas, y las orenetes venian á misserejar fins sota dels remes.

Un dia, al entrar en la meva illa, veig invadida ma soletat per una barba rossa y sombrero de palla. L'intrús no pesca; se troba alegret a la llanxa y ab los remes encreuhats com los meus. Ell també treballa, treballa en ma casa... En lo primer moment los dos ferem lo mateix gesto. No obstant, ens saludarem. No hi havia més remey; l'ombra del salze era petita, y y nosaltres dues llanxes s'estavam tecant. Com no sembla disposat á anàrsen, jo vaig instalarme sense dir res; però aquell sombrero y aquella barba tan apropiada, m'impedíen treballar. Probablement jo l'destorbava també. Sa inacció nos feu parlar.

La meva barca s'enomenava la «Arlesiana», y el nom de Jordi Bizet nos feu entrar en relacions després.

— Coneix vesté á Bizet, — Seria vesté per castalitat —

La barba somrigué, y contestà modestament:

— M'ocupó de la música.

Per lo general, los homes de lletras tenen horror á la música. Ben sapiguda es la opinió de Gautier sobre «lo més desagradable de tots los sorolls». Leconte de Lisle y Banville tenen la mateixa. En quant obran un piano, Goncourt arrua 'l nés; Zola recorda vagament haver tocat algun instrument en sa joventut; no sab ja quin era. Lo bò de Flaubert tenia sus pretensions de gran músich; pero era per agradar á Turguenev, qui, en lo fondo, no volia més música que la que feyan á casa de las Viardot. A mi m'agraden totes, totes, la sabia y la ingenua, la de Beethoven, Clück y Chopin, Massenet y Saint-Séans, una teranteia, lo «Faust» de Gounod, y 'l de Berlioz, las cançons populars, las orgas ambulants, lo tambori y fins las campanas. Música que fa ballar, música que fa somniar, totes me parlen, totes me produueixen una sensació. La melopea Wagneriana s'apodera de mí, m'arolla, m'hipnotise, com lo mar, y 'ls concerts d'uns gitans me deixaren sense veure la Exposició.

Cada vegada que aquells condemnata violins m'agafaven el passar, no podia seguir endavant. Tenia que quedarme allí escoltantlos fins la nit, devant d'una copa de vi d'Hungría, ab la gola apretada, los ulls com los d'un boig y 'l cos tot sacudit al compass dels nerviosos acorts d'aquella música.

Aquell músich, cayut en la meva illa com plougu del cel, se captà ma simpatia. S'anomenava Lleó Pillaud. Talent, idees, bon cervell; prompte congeniam. Procedents, poch més ó menys, de las mateixas coses, nostras paradoixas feyan causa comú. Desde aquell dia la meva illa fou tan seva com meva; y com sa llanxa, un bot sense quilla, se columpiava horrosament, prengué la costüm de venir a parlar de música á la meva.

Son llibre, «Instruments y músichs», que li ha valgo ser nomenat professor del Conservatori, li buliba ja en lo cap, y 'm ho deya. Aqueix 'l hem viscut los dos junts.

Trobo la intimitat de nostra xerla entre sus ratlles, com vaya burbueller lo Sena entre mes canyes. Pillaud me deya cosas absolutament novas sobre l'art. Músich de talent, educat en lo camp, son finissim obido ha retingut y anotat totas las sonoritats de la naturalesa, escolta com veu un païsatgista. Pera ell cada soroll d'alias té son estremiment particular. Lo branxit confós dels insectes, lo rossech de las fullas de tardor al caure dels arbres, lo correr de l'ayga dels sots sobre 'ls palets, lo vent, la pluja, les veus llunyanas, los trens en marxa, las rodas dels carros, tota squeixa vida campestre la trobareu en lo seu llibre. Y altres moltes coses també: críticas ingeniosas, una agradable erudió de fantasejador, la biografia poètica de la orquesta y de tots los instruments, desde la viola fins la trompa, està feta allí per primera vegada. Parlavan d'això á l'ombra de nostre salze, ó en algun amagatall de la vera del riu, bevent vi blanch, menjant una sardina-äreny, entre pica-pedrers y gent de mar; parlavan moventlo al rem, corretejant lo Sena y lo imprevist dels riuhets afuents a ell.

¡Oh! Aquells passeigs nostres per l'Orge, bonich riuet, ondulos, negre de sombra, plé d'herbas olorosas, com un riu d'Oceanía! Bogàvam sens direcció fissa. Algunas vegades passavam per devant del jardí d'una casaluxosa, ahont s'hi veia la cua d'un pavo real blanch y senyors vestids de blanch també. Un quadro de Nittis. En lo fondo, lo castell mitjeval, amagat en la sombra d'opulents arbres y animat per sons cants y per lo piar de las aus de luxo.

Mes allà tornávam á trobar las flors silvestres de nostra illa, los salzes trémols y retorts, ó bé algun vell molí, tan alt com una fortalesa, ab son pontet plé de verdura, sus grans parets foradades d'una manera irregular y 'l sostre carregat de coloms, ab sa continua agitació d'aquelles alas que semblavan estar posades en moviment per la maquinaria del molí... ¡Y aquell regrés deixantse pertar per la corrent y cantant ayres de la terra!... Crits de pavo real se sentian en los ja deserts jardins, en mitj d'un prat se veia 'l carret d'un pastor que s'ocupava en recullir son remat pera tancarlo. Espantàvam al bernat pescayre, l'auzell blau dels rius petits; ens agaxavam á la entrada del Orge pera poguer passar per l'arc del pont, y de premitre se'n apareixia'l Sena, que, tapat en las bremes del crepuscúl, nos donava la impresió d'alta mar.

Entre tantas deliciosas excursions me'n ha quedat una en la memoria: un esmorzar de tardor en una posada á la vora del ayga.

Me sembla estar veient encare aquell fresh matí, lo Sena agitat, trist, lo camp magnífich per lo silenci, y 'l griset que a través de la boyra nos obligava a aixecarnos los colls dels abrigos.

La posada estava un poch més amunt de la resclosa del Coudray, una antiga parada de diligències, shont

van a celebrar lo diumenge 'ls senyors de Corbeil, pero la qual no es freqüentada en la temporada de mal temps mes que per la gent de la resclosa y 'ls tripulants de les llanxes y dels remolcadors. En aquell moment fumejava 'l guisat. ¡Den men! Quin ric olor de cols desde que s' arrimava un a la portal! «Senyors, sembla carn. ¡No volen vostés la seva part?»

Era exquisita aquella cara servida en un plat ordinari de ferro, en un menjadoret d'emperatral festiu burgès.

Quan acabárem de dinar y encenguerem les pipas, ens posárem a parlar de Mozart. Fora, a la terrassa de la posada, veyà jo, per entre 'ls desfullats arbres, un columpi, un joch de bolos, los blanxs d' un tir de ballesta, ab l' aspecte trist que tenen los sitis de recreo quan estan abandonats. «¡Hola! Aquí hi ha un clavicordi», digué 'l meu company aixecant la funda d' una taula carregada de plats. Tacleja l' instrument, li arrenca unes quantas notes badades, tremolosas, y fins la ceyguda de la tarda ens embriagarem ab Mozart.

ALFONS DAUDET.

CRÓNICA

OBSEERVACIÓNS METEOROLÒGICAS

del dia 18 de Desembre de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'obser-vació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' hu-mitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSEP. par-ticular
9 m.	760	87	41°	0.5	Plujós	
3 t.	759	100				

HORAS d'obser-vació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipus	direcció	classe	can
9 m.	20.5	13	14	NE.	6/8	
3 t.	Sol. 24	Sombra 13	11	E.	CumNin	8/0

Un dels primers dies del pròxim any, sortirà en aquesta ciutat una revista quinzenal titulada *La Nova Catalunya*, la qual estarà redactada pels escriptors mes notables de la nostra terra. Constarà de 20 planas de magnífich paper y valdrà 20 céntims cada exemplar. Greyem que sa aparició serà un aconteixement literari.

Ha mort a París lo célebre novelista francés monsieur Alfons Daudet, autor d'una sèrie de novel·les, volums de contos y poesies, d'una literatura exquisida que feyan d' ell lo primer escriptor de la seva època.

Fill de la poètica Provències, en sus obres la descriu molts vegades y la donà a coneixer y la feu apreciar a la França del nord.

En altre lloc publicarem una petita biografia, y en la secció «Arts y Letras», traduirí un preciós conte seu que nostres lectors llegiran ab gust.

Descansí en pau lo gran escriptor.

Aquesta nit se posaran en escena en l' elegant teatre de la Societat «El Alba» las preciosas comedies en un acte «L'amor es cego», «Lo diari ho porta» y «Entrar per la finestra».

En obsequi al bell sexe, acabarà la festa, ab un lluit ball reunió.

La «Gaceta» publicàahir un real decret per lo que 's concedeix als anarquistes expatriats los mateixos drets que als presos de Montjuïc que foren posats en llibertat.

Avui ha de publicar lo diari oficial un real decret, en virtut del qual s'aixeca la suspensió de les garanties constitucionals en la província de Barcelona, segons havia acordat lo govern.

Ja es hora que hagi acabat aquest absolutisme despotich que desde Madrid ens havia vingut.

Catalunya no necessita que la lliguin per exercir justicia.

En la pròxima loteria de Nadal seran premiats 2.820 números dels 49.501 de que consta lo sorteig (exceptuant los 5.490 reintegros); això es, quedarán a la lluna de Valencia 46.681 billets, ó sia pròximament lo 94,30 per 100, quals posseidors deixaran en poder del gran banquer 8.220.000 pessetas, que unides a les 166.655 ab que contribuirán los favorescuts per la fortuna, forman 8.416.655 pessetas, ó lo que es igual, mes del 34 per 100 dels 24.750,500 que (descontats los reintegros) importa la venta de bitllets.

Y no pararà això aquí, sino que 'ls pochs que tindrà la fortuna de treure, lo govern ja buscarà alguna manera de treure's a ells los diners altre vegada.

La Junta de Gobern de la Societat «El Alba» ha contractat la banda del Regiment d' Albuera resident a Tarragona, per amenizar los balls que en la mateixa se celebren.

Lo primer de dits balls tindrà lloc lo pròxim dia 25 del corrent.

En lo matí d' ahir deixà d' existir en vida a Barcelona, D. Dolores Canat, mare de nostre estimat amic D. Cristofol Litrán, director del periòdic *La Autonomia* que 's publica en aquesta ciutat.

Acompanyém a nostre amic y demés familia en lo sentiment que en aquests tristes moments està passant la família Litrán.

Avuy aquesta nit, se posarà en escena en la societat «Juventud Reusense» a benefici de la secció dramàtica, lo drama en tres actes «Juan de Lanuza»; després del qual se farà ball en obsequi al bell sexe.

S'ha publicat lo número de la revista «L' Atlàntida» que publica un interessant sumari, y fa una brillant professió de fé catalanista. En son folletí reparaix 32 planas de la celebrada comèdia «L' orgull del Gech», del Albert Llanas.

Reproduheix també de nostre diari l' article titulat «Un company», de nostre col·laborador en Miquel Ventura.

Li donem les gràcies.

Dihen de Barcelona sobre 'l cas d' en Tost: «Los ajents de la policia judicial detingueren als suposats còmplices de Joseph Tost, que fou trobat en lo Burgo (Zaragoza) vestit de dona. A S. se detinguiren al boter Domingo Miró (8). Chato, designat per aquell com autor principal del suposat atentat contra 'l general Weyler.»

Nos sembla que tot això al fi resultarà una comèdia. Hi ha coses tan extranyes en aquest fest, que no s' pot creure tingan cap relació ab lo suposat atentat. Serà tot una jugada de certs elements per elevar a la dignitat d'hèroe y màrtir al seu idol, en Weyler?

Já veurém, si a pesar de tot se farà llum.

Després d' algunes setmanas de no rebrel, hem rebut lo número del periòdic vasch «Euskal Zale», tot ell escrit en aquella antiquissima llengua. Continúa la publicació en folletí d' un manual per a aprendre fàcilment lo mes corrent de la llengua bascunesa y en sus planes un sumari escollidíssim.

Desitjaríam que fos constant en visitarnos tan apreciat colega.

Lo recaudatahir per concepte de Consums en la Administració d' aquesta ciutat, puja a la cantitat de pessetes 1002,49.

Teatro Fortuny

BENEFICI DE LA TIPLE CÓMICA

Ab la popular opereta del mestre Audrón «La Mascota», se celebrá lo de D. Carme Pérez de Issura. L' important paper de *Betina* l' interpretá d' una manera mes que perfecte, obtenint infinit aplausos.

La Sra. Pérez ha sigut una de les figures que més relleu ha donat a totes las obres que s' han posat en escena en nostre teatre; les grans qualitats que posseix ja las ha apreciat lo públic reusenc, y per això li otorga, en cada funció que pren part, l' aplauso a que s' fa mereixedora.

En «La Mascota» alcansa a lloret més als molts ja congoixats.

Fou obsequiada ab moltíssims regalos de sos admiradors, alguns de gran valor, y que no 'ls publicarem per no fer interminables aquestes ratllas.

Les carceleras que cantá en l' intermedi del segon al tercer acte y que les tingué de repetir en mitj de forts picaments de mans, li foren tiradas centenars de poesies, de las coals extrayém las cuartetas següents:

«Siquieres llegar al puerto,
En noche de tempestad
Una plegaria entonaed
A un solo Santo... ROBERTO.

¡Qué gusto si me metieras
En la cárcel con los pillos,
A que me pusieran grillos
Tus hermosas carceleras.»

Le barítono fill d' aquesta ciutat Sr. Anguera caná en un intermedi la romansa «La muerte de amor», essent molt aplaudit per sa potent y timbrada veu.

La Sra. Pérez de Issura pot estar satisfeta.

C. F.

SECCIO LITERARIA

Recort

Als orfanets Faust y Pepito Sans y Nolla.

Criaturas de Deu, i pobres criatures!
Perquè ab tan amarc plò us desespereu...
Què hi busqueu que'n mirau tant las alturas...
Què hi busqueu a n' allí que així ploreu...
Serà 'l cel del plor cause? ¡Quina feta!

Pobrets!... Ploreu, ploreu!... Lo cel n' es, si!

Hi veuen a sa mare, y sa mareta

Ni pot baixar fins a ells ni ells puja allí!

JOSEPH FERRÉ GENDRE.

SECCIO OFICIAL

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus

En cumpliment de lo que prescriu lo vigent Reglament de la contribució industrial, aquesta Alcaldia ha acordat convocar al Gremi de Metges d' aquesta ciutat a una reunio que se celebrarà en aquestas Casas Consistorials lo dia 21 del actual a dos cuarts de set de la tarda, per tractar de formalizar lo repartit de les cantitats ordenadas pera la Administració d' Hisenda.

Lo que s' fa públich pera coneixement dels interessats y a fi de que no pugui causarlos hi perjudici la no assistència a dita reunio.

Reus 18 Desembre 1897.—L' Alcalde, Joseph María Borràs.

La Palma

Per no estar encara acabadas las obres que s' fan en lo local d' aquesta societat, y per haver-ho demanat gran número de socis, la Junta de Gobern ha determinat allargar per tot lo present mes la entrada franca de drets.

Reus 15 Desembre 1897.—Lo Secretari.

Registre Civil

del dia 17 de Desembre de 1897

Naciments

Salvadora Bigorra Solé, de Pere y Rosalia.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Joan Roig Sugranyes, 1 mes, S. Pere Alt, 38.

Jascinta Cort Artiga, 72 anys, Closa de Torroja, 15.

Magdalena Llauradó Urgelles, 76 anys, Misericordia, 3.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Nemessi.

Sant de demà.—Domingo.

Diversions públiques

Teatro Fortuny

Companya d' òpera y sarsuela espanyola

DIRIGIDA PER LO MESTRE

D. FRANCISCO PEREZ CABRERO

Funcions per avuy.—Tarde: La aplaudida sarsuela en 3 actes, «La Guerra Santa».—A dos cuarts de 4.

Nit: Segon abono.—9.ª de la segona sèrie.—Se posarà en escena la tan aplaudida òpera espanyola del mestre Bretón, titulada «La Dolores».—En l' intermedi del segon al tercer acte concert ab lo següent programa: «Souvenir», melodia per orquestra dirigida per lo Sr. Perez Cabrero.—«Walz» afegit a la sarsuela «Los Mosqueteros Grises» cantat per la Sra. Perez Cabrero (L), s'acompanyada per la orquestra.—Ave Maria, de Gounod, arreglada pera cant y gran orquestra per lo Sr. Perez Cabrero, cantada per la Sra. Perez Cabrero (L), coro general y secció coral del «Centro de Lecturas» y dirigi a la orquestra la senyoreta D. Mercé de Perez Cabrero.

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al paradís 2.
A dos cuarts de nou en punt.

Ferrocarril econòmic de Reus a Salou

Servei de trens que regirà desde 'l dia 1 de Setembre de 1897.

SORTIDAS DE REUS.—Matí: 4¹⁰, 9⁰⁶.—Tarde: 2³², 3⁴⁵.

SORTIDAS DE SALOU.—Matí: 4⁵⁶, 10⁴⁶.—Tarde: 5¹⁰.—Nit: 7²⁵.

Las horas se regiràn per lo meridià de Madrid.

Imp. de G. Ferrando.—Plaça de la Constitució,

